

ЦИВІЛІЗАЦІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК КОНЦЕПТ ГУМАНІТАРИСТИКИ

Бугаєвський Михайло Сергійович,

Жабін Олексій Юрійович

аспіранти кафедри АКИТ ХНАДУ

e-mail: bugaevsky73@gmail.com

Цивілізаційна ідентичність українського народу – це історично сформована і усталена цілісність, вища форма етнічної, соціальної, культурної, громадянської, національної ідентичностей, що ґрунтується на усвідомленні цивілізаційності своїх національних цінностей, культурно-історичних, релігійних та ментальних рис, які характеризують Україну як регіональну цивілізацію, уподібнюють українців з народами європейської цивілізації. Цивілізаційна ідентичність тісно переплітається з європейською ідентичністю, підводячи кожну людину, кожну суспільну групу, націю в цілому до глибшого усвідомлення значення європейського вибору України, загальнолюдських цінностей, свого історичного покликання і місії в сучасному світі.

Ще недостатньо пропрацьовано травми і негативні наслідки для всіх різновидів ідентичностей України внаслідок тривалого перебування в складі чужих держав, національного пригнічення з їхнього боку, кількох століть бездержавності, численних воєн і революційних потрясінь, денационалізаційної політики советського тоталітаризму, войовничого атеїзму, міжконфесійного протистояння, міграційних та

асиміляційних процесів. Цим пояснюється певна розробленість України і розмитість національної ідентичності [1]. Ця розмитість і розкол етнічних українців за мовою, церквою, орієнтацією на Захід чи Схід всіляко підтримуються і підігриваються не тільки ідеологами «руського міра», але й місцевими олігархічними кланами та їх представниками у владних структурах для досягнення власних інтересів.

Як засвідчує соціологія, за основними параметрами Україна залишається цілісною, переважна більшість населення сповідує ідею соборності і неподільності української території, суверенітету та незалежності держави, виявляє готовність захищати її, що підтверджується масовим героїзмом українців у російсько-українській війні. Одним із чинників зміцнення цивілізаційної ідентичності є національна ідея як проєкт усієї України [2]. Орієнтація на загальнолюдські цінності, на західноєвропейські стандарти, на збереженість рідної мови, національної, культурної і ментальної самобутності – ось та траєкторія, яка визначає напрям життєдіяльності українського народу на шляху утвердження цивілізаційної ідентичності.

Отже, цивілізаційна ідентичність як концепт гуманітаристики, етнічне і соціокультурне явище невіддільна від української цивілізації як об'єктивно існуючої реальності, контури якої склалися історично в межах етнічної території українців і відзначаються локально-межовим характером, маючи історично сформовану спільноту – українську націю, територію, культуру, мову спілкування, звичаї, політичну організацію суспільства у форматі суверенної держави. Незважаючи на дискусії щодо сутності цивілізаційної ідентичності

України, її сегментів у етнічній, національній, культурній, релігійній та громадянській ідентичностях, ідентифікаційний процес триває на базі історичної та національної соціокультурної спадщини українства, тісно пов'язаної з європейськими цінностями, що цілком уписується в євроінтеграційний вибір, що й надає цій проблемі пріоритетного значення.

Список використаних джерел:

1. Калакура Я.С., Рафальський О.О., Юрій М.Ф. Українська культура: цивілізаційний вимір. Київ: ППІЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2015. 496 с.
2. Шейко В.М. Культура України в глобалізаційно-цивілізаційному вимірі (історико-методологічні аспекти). Київ: ІК НАМУ, 2011. 624 с.